

Mesalazine

Soms stelt een arts voor om een ander geneesmiddel te gebruiken met dezelfde werking. Of je krijgt bij de apotheek medicijnen met een andere naam dan op het recept. Kun je zomaar overstappen op deze medicatie? Redactielid Renske Hoefman interviewde Dennis Wong, ziekenhuisapotheker-klinisch farmacoloog van het Orbis Medisch Centrum in Sittard-Geleen om te vragen hoe dit zit bij mesalazinepreparaten.

Er zijn verschillende merkmesalazinepreparaten op de markt: Asacol®, Mezavant®, Pentasa® en Salofalk®. Deze preparaten bevatten allemaal de werkzame stof mesalazine (5-aminosalicylzuur, 5-ASA). De mesalazinepreparaten zijn er in (zet)pil-, granulaat-, klysma en schuimvorm. Daarnaast is er nog mesalazine als generiek geneesmiddel. Dit is een kopie van een merkgeneesmiddel met dezelfde werkzame stof(fen). Een generiek geneesmiddel kan door een andere farmaceut gemaakt worden dan die van het originele merkgeneesmiddel, als het patent verlopen is.

Werking

De precieze werking van mesalazine is nog niet bekend. Wel weet men dat mesalazinepreparaten een

lokaal ontstekingsremmend effect hebben in de darmen. "Het effect van mesalazine is vooral aangetoond voor patiënten met colitis ulcerosa", vertelt ziekenhuisapotheker Wong. Alleen in milde gevallen lijkt het middel werkzaam te zijn bij patiënten met de ziekte van Crohn.

Gereguleerde afgifte

Wong legt uit dat mesalazinepreparaten een gereguleerde afgifte in het lichaam hebben, wat wil zeggen dat mesalazine niet direct na inname in het maag-darmkanaal vrijkomt. De afgifte gebeurt geleidelijk en is afhankelijk van de plaats waar het mesalazinepreparaat in het lichaam is. Pentasa® geeft de werkzame stof af in de gehele dunne en dikke darm. Mesalazine in Asacol® en Salofalk® komt vrij in het laatste deel van de dunne darm en in de dikke darm. Bij Mezavant® komt mesalazine vrij in het einde van de dunne darm en in de dikke darm. De plaats waar mesalazine uit het generieke middel vrijkomt in het maag-darmkanaal is afhankelijk van het afgifteprofiel. Deze kan per fabrikant van het generieke middel verschillen. Mesalazinepreparaten kunnen ook gericht in het laatste deel van de dikke darm of in de endeldarm toegepast worden door toediening per klysma, zetpil of schuim.

Uitwisselbaarheid

"Generieke medicijnen moeten net zo effectief en veilig zijn als de oorspronkelijke merkmedicijnen.

in de mix

Deze voorwaarde voor toetreding tot de markt wordt alleen beoordeeld door te onderzoeken of het verloop van de concentratie van het medicijn in het bloed gelijk is aan het originele merkpreparaat. Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen gaat er bij gelijkheid van uit dat het generieke preparaat net zo effectief en veilig is als het merkpreparaat. Opmerkelijk is dat er niet gekeken wordt of deze concentratie in het bloed hetzelfde effect heeft op het lichaam.”

‘Geneesmiddelen met speciale afgiftesystemen kun je niet zomaar onderling verwisselen.’

Voor de meeste preparaten gaat dit op, maar geneesmiddelen met speciale afgiftesystemen, zoals mesalazinepreparaten, kun je niet zomaar onderling wisselen. Wong merkt op dat het specifieke afgifteprofiel van een mesalazinepreparaat bepaalt of een generieke versie ook even werkzaam is. Het verschil in werkzaamheid kunnen artsen niet helemaal voorspellen, omdat hiernaar geen vergelijkend klinisch onderzoek is gedaan. “Generieke geneesmiddelen zijn zeker niet minder goed dan merkpreparaten. Sterker nog, sommige generieke preparaten zijn exact het-

zelfde als het oorspronkelijke merkpreparaat. Het is bijvoorbeeld geen probleem Salofalk® tabletten te vervangen door het generieke mesalazinepreparaat van farmaceut Sandoz. Het generieke mesalazinepreparaat van Sandoz (niet Sandoz EC tabletten) is afkomstig van dezelfde fabrikant en is dus exact hetzelfde als Salofalk® (tablet mga).”

Keuze

“Een arts zal allereerst op basis van de plaats van de ontsteking in de darm het preparaat kiezen met het juiste afgifteprofiel. Het preparaat moet immers wel op de juiste plaats de werkzame stof afgeven”, vertelt Wong. “Een arts doet in de praktijk ervaring op met specifieke (merk)preparaten, waardoor er een persoonlijke voorkeur bestaat voor een preparaat. Daarbij zal de arts altijd de aard van de ziekte, de plaats van de ontsteking, het afgifteprofiel van het preparaat en de verhouding tussen werkzaamheid en kosten van de mesalazinepreparaten in overweging nemen in de uiteindelijke keuze. Vaak gaan artsen vervanging door een generiek geneesmiddel niet tegen, behalve als er een verschil in de werking tussen generieke en merkgeneesmiddelen verwacht wordt of aangetoond is in onderzoek.”

De voorkeur van een patiënt speelt ook een rol bij de

Belangrijk

- 1 Iedereen heeft recht op het (merk)geneesmiddel dat de arts voorschrijft
- 2 Uw apotheker is verplicht de medicatie te leveren die is voorgeschreven
- 3 Uw apotheker mag zonder uw toestemming én die van uw arts u geen ander geneesmiddel leveren.

Miriam Oomens heeft al tien jaar de ziekte van Crohn. Zij gebruikte altijd het generieke middel mesalazine, totdat haar MDL-arts zes maanden geleden voorstelde om Mezavant® te gebruiken. “Het voordeel hiervan was dat ik minder vaak per dag medicatie moest innemen, omdat Mezavant® volgens mijn arts een langere werking heeft dan mesalazine.” Miriam gebruikte dit maar een paar dagen, want zij kreeg erge buikklachten. “De vervangend MDL-arts vond het moeilijk om te achterhalen of deze klachten door de nieuwe medicatie kwamen. Toch adviseerde hij mij direct te stoppen met dit medicijn en weer te beginnen met het oude middel. Mijn klachten namen hierna vrij snel af.” Ze voelt zich sindsdien goed.

keuze voor een mesalazinepreparaat. “Belangrijk is de wijze van toediening van het preparaat. Sommige patiënten hebben een voorkeur voor granulaat in plaats van ‘grote’ tabletten of andersom. Dit is belangrijke informatie voor een arts, want de wijze van inname heeft invloed op de therapietrouw.”

Invloed zorgverzekeraar

Zorgverzekeraars vergoeden niet altijd alle mesalazinepreparaten, dit verschilt per verzekeraar. In het algemeen gaat hun voorkeur vaak uit naar het goedkoopste preparaat, en dat is meestal een generiek geneesmiddel. “Er zijn zorgverzekeraars die bijvoorbeeld Salofalk® niet vergoeden, maar het generieke preparaat van farmaceut Sandoz wel”, zegt Wong.

Welk preparaat wel of niet wordt vergoed, hangt af van de zorgverzekeraar en kan helaas zelfs van maand tot maand verschillen. Wong: “Als de arts het medisch noodzakelijk vindt dat een patiënt een specifiek preparaat gebruikt, dan kan hij dit op het recept aangeven met een specifiek teken. Op deze manier vergoedt de zorgverzekeraar het preparaat wel.”

Rol apotheek

“Apothekers zijn zich er van bewust dat mesalazinepreparaten niet zomaar onderling uitwisselbaar zijn. Zij zullen daarom alleen een ander preparaat geven

met een vergelijkbaar afgifteprofiel én na goedkeuring van de arts en de patiënt”, aldus Wong. “Het belangrijkste uitgangspunt bij overstap naar een ander preparaat is dat de doeltreffendheid en veiligheid van het medicijn gelijk blijven.” Een apotheker zal bij het maken van een keuze tussen preparaten wel meewegen of de zorgverzekeraar het preparaat vergoedt, omdat de patiënt mogelijk extra moet betalen voor de medicatie. “Ook hier geldt dat dit niet de doorslaggevende reden voor uitwisseling mag zijn. Een apotheker moet er alert op blijven dat mesalazinepreparaten niet ten onrechte uitgewisseld worden”, besluit Wong.

Terechte vervanging

Wong legt uit dat er bij een terechte vervanging van mesalazinepreparaten, veelal op verzoek van de zorgverzekeraar, geen verminderde effectiviteit verwacht mag worden ten opzichte van het originele preparaat. Ook verwacht een arts geen (andere) bijwerkingen bij een terechte verwijzing. Er bestaat een heel kleine kans op een overgevoeligheidsreactie door allergie voor één van de bestanddelen. Het advies is dan om weer het origineel te gebruiken.

Renske Hoefman

Met medewerking van MDL-arts Ad van Bodegraven, VU Medisch Centrum Amsterdam

Sharon Cuperus begon met Salofalk® tijdens een ziekenhuisopname vanwege colitis ulcerosa. Thuisgekomen kreeg zij mesalazine via haar apotheek. Volgens de apotheker zou de goedkopere mesalazine dezelfde werking hebben als Salofalk®. “Al snel kreeg ik last van ontzettende jeuk en bovendien had ik veel moeite met het slikken van de grote tabletten”, vertelt Sharon. Haar arts raadde haar aan om te stoppen met mesalazine en over te stappen naar Pentasa®. Ondanks het feit dat de kleine korreltjes van Pentasa® makkelijker zijn in te nemen, bevat ook dit middel niet goed. Sharon wordt erg misselijk. “Mijn arts stelde daarom voor om weer Salofalk® te gebruiken, ook al is dit middel ook in tabletvorm. Gelukkig went alles wel”, lacht Sharon. Hoewel de arts Salofalk® voorschrijft wil de apotheek vaak mesalazine meegeven aan Sharon. “Daarom bel ik altijd vooraf naar de apotheek als ik mijn medicijnen kom ophalen. Toch vreemd dat de apotheek op deze manier op de kosten probeert te letten, gezien mijn vervelende ervaringen met mesalazine.”

